

U S T A W A

z dnia2020 r.

o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w pkt 1 w lit. c tiret 33 otrzymuje brzmienie

„– stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Unii Europejskiej lub Funduszu Pracy, niezależnie od podmiotu, który je wypłaca;”;

2) w art. 5 ust. 4c otrzymuje brzmienie:

„4c. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wykreślenia z rejestru lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.”;

3) w art. 21 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, ustawę z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych, ustawę z dnia 15 marca 2019 r. o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, ustawę z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r.

potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową – przekazywana jest ich elektroniczna kopia.”;

4) w art. 22c dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczeń rodzinnych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz. 1092 oraz z 2019 r. poz. 730), wraz z ich wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.”;

5) w art. 23:

a) w ust. 4 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny”,

c) w ust. 5d pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny.”,

d) w ust. 8 w pkt 1:

– po lit. jd dodaje się lit. je w brzmieniu:

„je) informacje o pobieraniu dodatku pielęgnacyjnego,”

– dodaje się lit. r w brzmieniu:

„r) informacje o zgonie;”;

6) w art. 23a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych lub członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami wojewodzie.”,

b) ust. 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„2. W przypadku przebywania osoby, o której mowa w ust. 1, w dniu wydania decyzji przyznającej świadczenia rodzinne lub po dniu jej wydania poza granicami

Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

2a. Przepisów ust. 1–2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celach turystycznych, leczniczych lub związanych z podjęciem przez dziecko kształcenia.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydaje decyzję zgodnie z art. 21 za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku gdy decyzja wojewody, o której mowa w ust. 4, nie obejmuje całego okresu, na który ustalane jest prawo do świadczenia rodzinnego, wojewoda przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych za okres nieobjęty decyzją, o której mowa w ust. 4.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wojewoda wydaje decyzję w sprawie świadczeń rodzinnych zgodnie z art. 21 za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń rodzinnych w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”,

f) uchyla się ust. 6,

g) po ust. 6 dodaje się ust. 6a-6c w brzmieniu:

„6a. Decyzja wojewody, o której mowa w ust. 5, oznacza uchylenie decyzji organu właściwego o ustaleniu prawa do świadczeń rodzinnych za okres, o którym mowa w ust. 5.

6b. Uchylenia decyzji organu właściwego, o którym mowa w ust. 6a, następuje z mocy prawa bez konieczności wydawania decyzji, przy czym świadczenia rodzinne wypłacone za okres, o którym mowa w ust. 5, na podstawie

decyzji organu właściwego, zalicza się na poczet świadczeń wynikających z decyzji wojewody. O uchyleniu decyzji, o której mowa w ust. 6a, wojewoda informuje stronę.

6c. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 5, w sytuacji, gdy z akt sprawy wynika, że Rzeczpospolita Polska jest państwem właściwym na zasadzie pierwszeństwa, o którym mowa w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wojewoda wydaje decyzję niezwłocznie, bez konieczności zwracania się lub oczekiwania na odpowiedź odpowiedniej instytucji zabezpieczenia społecznego państwa, o którym mowa w ust. 1.”,

h) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Organ właściwy w przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, ustala prawo do świadczeń rodzinnych od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem art. 24.”,

7) w art. 23b w ust. 1:

a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewiąte i trzydzieste czwarte;”;

b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiągniętych przez osoby fizyczne, każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:

a) formie opłacanego podatku,

b) wysokości przychodu,

c) stawce podatku,

d) wysokości należnego podatku

– w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;

c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, jb, jc, je, l oraz r;”;

8) w art. 25 dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne, organ właściwy, do którego został złożony

wniosek o te świadczenia, przekazuje wniosek wraz z dokumentami do organu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się.

5. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia rodzinne, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylecia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

6. W sytuacji gdy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia rodzinne, powodującej zmianę właściwości wojewody, przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 30 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych, wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 oraz z 2019 r. poz. 1818), wypłacanego świadczenia wychowawczego oraz wypłacanego świadczenia dobry start.”;

10) w art. 32:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730, 1133 i 2196), z zastrzeżeniem ust. 3.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego przez wojewodę, przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, 1622, 1818 i 2473) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. Przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730, 1133 i 2196) nie stosuje się w sprawach:

- 1) dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 8a;
- 2) wydania zezwolenia na pracę, o którym mowa w art. 88a–art. 88m;
- 3) wydania zezwolenia na pracę sezonową, o którym mowa w art. 88n–88y;
- 4) wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 88z–art. 88za.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, 730, 1802 i 1818) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1000 zł zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2a–2c.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2d w brzmieniu:

„2a. Kwota, o której mowa w ust. 2, podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 października.

2b. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty, o której mowa w ust. 2, o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 i z 2019 r. poz. 1564), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku

poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego o dwa lata rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

2c. Wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2, ustalanej w sposób określony w ust. 2b zaokrąglą się do pełnych złotych w górę.

2d. Minister właściwy do spraw rodziny, w terminie od dnia 1 października do dnia 31 grudnia każdego roku, ogłasza w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2, na następny okres świadczeniowy.”,

c) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wykreślenia z rejestru lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.”;

2) w art. 15:

a) w ust. 4 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 8a w pkt 1 dodaje się lit. t w brzmieniu:

„t) informacje o zgonie;”;

c) po ust. 8ab dodaje się ust. 8ac w brzmieniu:

„8ac. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz. 1092 oraz z 2019 r. poz. 730), wraz z ich wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.”,

d) w ust. 9 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny oraz oświadczeniach, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a”;

e) w ust. 9a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny oraz oświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a;”;

3) w art. 15a w ust. 1:

a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewięte i trzydzieste czwarte ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111);”;

b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiągniętych przez osoby fizyczne, każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:

a) formie opłacanego podatku,

b) wysokości przychodu,

c) stawce podatku,

d) wysokości należnego podatku

– w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;”;

c) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) danych, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, ka, kb, m oraz t;”;

4) w art. 19 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, organ właściwy, do którego został złożony wniosek o te świadczenia, przekazuje wniosek wraz z dokumentami do organu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się.

4. W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu

ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylecia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, osoba nienależnie pobrała świadczenie z funduszu alimentacyjnego lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 681 i 730) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do informacji gospodarczych przekazanych zgodnie z art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, 730, 1808 i 1818).”;

2) użyte w art. 21a w ust. 5 w pkt 2 wyrazy „w art. 31 pkt 4–9” zastępuje się wyrazami „w art. 31 ust. 1 pkt 4–9”;

3) użyte w art. 30a we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „i art. 31 pkt 6 i 7” zastępuje się wyrazami „i art. 31 ust. 1 pkt 6 i 7”;

4) w art. 31 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepisu ust. 1 pkt 9 nie stosuje się do informacji gospodarczych przekazanych zgodnie z art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie

sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową – przekazywana jest ich elektroniczna kopia.”;

2) w art. 12 wyrazy „minister właściwy do spraw rodziny” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego”;

3) w art. 12a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczenia wychowawczego prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz. 1092 oraz z 2019 r. poz. 730), wraz z ich wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.”;

4) w art. 14 w ust. 2 w pkt 1 dodaje się lit. p w brzmieniu:

„p) informacje o zgonie.”;

5) w art. 16:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy matka, ojciec, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami wojewodzie.”;

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W przypadku przebywania osoby, o której mowa w ust. 1 w dniu przyznania świadczenia wychowawczego lub po tym dniu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. Przepisów ust. 1–2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celach turystycznych, leczniczych lub związanych z podjęciem przez dziecko kształcenia.”;

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, ustala prawo do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11 za okres, w którym

osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”,

f) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy rozstrzygnięcie wojewody, o którym mowa w ust. 5, nie obejmuje całego okresu, o którym mowa w art. 18, wojewoda przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego za okres nieobjęty rozstrzygnięciem, o którym mowa w ust. 5.”,

g) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wojewoda ustala prawo do świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 11 za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczeń na rodzinę w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”,

h) uchyla się ust. 7,

i) po ust. 7 dodaje się ust. 7a–7c w brzmieniu:

„7a. Rozstrzygnięcie wojewody, o którym mowa w ust. 6, oznacza uchylenie prawa do świadczenia wychowawczego przyznanego przez organ właściwy za okres, o którym mowa w ust. 6.

7b. Uchylenie prawa, o którym mowa w ust. 7a, następuje z mocy prawa bez konieczności wydawania decyzji, przy czym świadczenie wychowawcze wypłacone za okres, o którym mowa w ust. 6, na podstawie rozstrzygnięcia organu właściwego, zalicza się na poczet świadczeń wynikających z rozstrzygnięcia wojewody. O uchyleniu prawa, o którym mowa w ust. 7a, wojewoda informuje stronę.

7c. W przypadkach, o których mowa w ust. 5 i 6, w sytuacji, gdy z akt sprawy wynika, że Rzeczpospolita Polska jest państwem właściwym na zasadzie pierwszeństwa, o którym mowa w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wojewoda wydaje rozstrzygnięcie niezwłocznie, bez konieczności zwracania się lub oczekiwania na odpowiedź odpowiedniej instytucji zabezpieczenia społecznego państwa, o którym mowa w ust. 1.”,

j) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Organ właściwy w przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, ustala prawo do świadczenia wychowawczego od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem art. 18.”,

6) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczenia wychowawczego są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g, ia, ib, k oraz p.”;

7) w art. 20 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W sytuacji gdy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenie wychowawcze, powodującej zmianę właściwości wojewody, przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

8) w art. 23 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Organ właściwy lub wojewoda pozostawia bez rozpatrzenia wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 1 ust. 3, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.”;

9) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730, 1133 i 2196), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego przez wojewodę, przepisów art. 37

ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802) art. 2 ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osobach fizycznych, wobec których toczy się egzekucja świadczeń alimentacyjnych lub egzekucja należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, a które zalegają ze spełnieniem tych świadczeń za okres dłuższy niż 3 miesiące.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych (Dz. U. poz. 2432):

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495) wprowadza się następujące zmiany:

„1) w art. 281 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli pracownik, o którym mowa w § 1 pkt 2, jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802), pracodawca lub osoba działająca w jego imieniu podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł.”;

2) w art. 282 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Kto wbrew obowiązkowi wypłaca wynagrodzenie wyższe niż wynikające z zawartej umowy o pracę, bez dokonania potrąceń na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych, pracownikowi będącemu osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, podlega karze grzywny od 1500 zł do 45 000 zł.”;

2) w art. 10 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zatrudnia pracownika, o którym mowa w art. 281 § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3, będącego osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 15 marca 2019 r. o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej bez zawarcia umowy, o której

mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 622 i 1495) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do osób, o których mowa w art. 2 ust. 3 i 4, polski organ rentowy stosuje łącznie przepisy:”;

2) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Osoby, o których mowa w art. 2 ust. 3 i 4, korzystają z tych samych praw i podlegają tym samym obowiązkom co obywatele Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do świadczeń, o których mowa w art. 24–36.”;

3) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Na wniosek osoby uprawnionej, zamieszkałej na terytorium Zjednoczonego Królestwa, świadczenia wymienione w ustawach, o których mowa w art. 24, wypłaca się wraz z dodatkami i innymi świadczeniami podlegającymi łącznej wypłacie, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy w Zjednoczonym Królestwie lub w innej formie wskazanej przez polski organ rentowy, w terminach i trybie ustalonych przez ten organ. Wypłata jest dokonywana w walucie swobodnie wymiennej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do osób innych niż wymienione w art. 2 ust. 3 i 4, o ile zamieszkują one na terytorium Zjednoczonego Królestwa.”;

4) w art. 29 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w dalszej kolejności polski organ rentowy ustala rzeczywistą kwotę świadczenia proporcjonalnego, mnożąc kwotę teoretyczną przez iloraz długości okresów ubezpieczenia przebytych na podstawie mającej zastosowanie ustawy, o której mowa w art. 24 pkt 1–4, do całkowitej długości okresów ubezpieczenia i zamieszkania, przebytych na podstawie ustawodawstw wszystkich państw członkowskich i ustawodawstwa Zjednoczonego Królestwa.”;

5) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli polski organ rentowy stosuje zasady przeciwdziałania kumulacji, o których mowa w art. 53 i art. 55 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, ponieważ osoba, o której mowa w art. 2 ust. 3 i 4, otrzymuje dochód z innego państwa członkowskiego lub ze Zjednoczonego Królestwa, należne świadczenie może być obniżone wyłącznie o kwotę takiego dochodu.”;

6) w art. 32 uchyla się ustępy 2, 4 i 5;

7) po art. 36 dodaje się art. 36a w brzmieniu:

„Art. 36a. 1. Polskie organy rentowe oraz organy, o których mowa w art. 20 i 55 ust. 1, a także urzędy obsługujące te organy, mogą wymieniać się z właściwymi instytucjami Zjednoczonego Królestwa dokumentami i danymi niezbędnymi do celów realizacji ustawy, a także do celów ustalenia praw lub określenia obowiązków osób ubiegających się o świadczenia z zabezpieczenia społecznego zgodnie z ustawodawstwem Zjednoczonego Królestwa.

2. Organy i urzędy, o których mowa w ust. 1, mogą wymieniać z właściwymi instytucjami Zjednoczonego Królestwa dane w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o których mowa w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. Polskie organy rentowe mogą zawierać odpowiednie porozumienia z właściwymi instytucjami Zjednoczonego Królestwa w sprawie przekazywania i pozyskiwania danych drogą papierową lub elektroniczną, w sprawach indywidualnych, jak również w sprawach masowej wymiany informacji.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 723) w art. 8 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i 5, do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi rodziny kwoty jednorazowego świadczenia pieniężnego”.

Art. 10. 1. Przepisy art. 3 pkt 1 w lit. c tiret 33 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do uzależnionych od dochodu świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2020 r. W sprawach o świadczenia rodzinne na okresy zasiłkowe rozpoczynające się przed dniem 1 listopada 2020 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy art. 3 pkt 1 w lit. c tiret 33 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2020 r. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe rozpoczynające się przed dniem 1 października 2020 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 11. Przepisy art. 23 ust. 4 pkt 2, ust. 5 pkt 2 i ust. 5d pkt 2 oraz art. 23b ust. 1 pkt 1b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2020 r. W sprawach o świadczenia rodzinne na okresy zasiłkowe rozpoczynające się przed dniem 1 listopada 2020 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 12. 1. Przepisy art. 23 ust. 8 lit. je i art. 23b ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, i wojewodom samodzielną weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów emerytalno-rentowych informacji, o której mowa w art. 23 ust. 8 lit. je ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 13. 1. Przepisy art. 23b ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, i wojewodom samodzielne uzyskanie lub weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji, o której mowa w art. 23b ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Przepisy art. 15a ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym wierzyciela, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 3, samodzielne uzyskanie lub weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji, o której mowa w art. 15a ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 14. Przepisy art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2020 r. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe rozpoczynające się przed dniem 1 października 2020 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 15. 1. Pierwszą waloryzację, kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przeprowadza się w 2021 r. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 i z 2019 r. poz. 1564), obowiązującego w dniu 1 stycznia 2020 r. w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego na dzień 1 stycznia 2019 r.

2. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 i z 2019 r. poz. 1564), obowiązującego na dzień 1 stycznia 2020 r., w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia 2019 r.

3. Wysokość kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ustalanej w sposób określony w ust. 2 zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

4. Minister właściwy do spraw rodziny, w terminie do dnia 31 grudnia 2020 r., ogłasza w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na okres świadczeniowy, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 3, rozpoczynający się od dnia 1 października 2021 r.

Art. 16. Przepisy art. 15 ust. 4 pkt 2, ust. 9 pkt 2 i ust. 9a pkt 2 oraz art. 15a ust. 1 pkt 1b ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2020 r. W sprawach o świadczenia

z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe rozpoczynające się przed dniem 1 października 2020 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 17. Informację, o której mowa odpowiednio w art. 22c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, art. 15 ust. 8ac ustawy zmienianej w art. 3 oraz w art. 12a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 5 przekazuje się po raz pierwszy w terminie do dnia 31 marca 2021 r.

Art. 18. 1. Do ponagieł w sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wniesionych na podstawie art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego przed dniem wejścia w życie art. 32 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do ponagieł w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wniesionych na podstawie art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego przed dniem wejścia w życie art. 28 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 19. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 20. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 3 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 1, pkt 5 lit. a–c i pkt 7 lit. a i b, art. 3 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a, d i e oraz pkt 3 lit. a i b, art. 9–11 oraz art. 13–16, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2020 r.;
- 2) art. 6 i art. 7, które wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2020 r.;
- 3) art. 1 pkt 4, art. 3 pkt 2 lit. c, art. 5 pkt 3 oraz art. 17, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;

4) art. 8, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
REDAKCYJNYM I LEGISLACYJNYM

Magdalena Fabisiak

Dyrektor Departamentu Prawnego

w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/- podpisano elektronicznie/

Uzasadnienie

Prowadzona przez Rząd polityka odpowiedzialnego rozwoju obok szeregu działań na rzecz silnej gospodarki zakłada równoległe istnienie silnej, aktywnej kompleksowej i długofalowej polityki prorodzinnej. Polityki prorodzinnej traktowanej przede wszystkim jako inwestycja w rodzinę będącą fundamentem silnego państwa opartego na kapitale ludzkim. Dlatego Rząd, zarówno ubiegłej, jak i obecnej kadencji, podejmuje szereg systematycznych działań służących polepszeniu sytuacji rodzin oraz obywateli, jednocześnie dążąc do zmniejszenia biurokracji, poprzez wprowadzenie szeregu ułatwień tak dla obywateli, jak i dla obsługujących ich urzędów. Stąd projekt zakłada, związane z różnymi świadczeniami dla rodzin, rozwiązania kierowane bezpośrednio do nich oraz rozwiązania, które przyczynią się do sprawniejszego załatwiania spraw w urzędach:

1. Podwyższenie oraz waloryzacja kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Mając na uwadze, że wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2019 r. wynosiła 2250 zł, a dochody z tego roku stanowiąc będą podstawę ustalenia dochodu w przypadku ubiegania się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od 1 października 2020 r., proponuje się podwyższenie kryterium dochodowego do wysokości 1000 zł. Uwzględniając potrzebę wsparcia osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji alimentów, jest to kolejne podwyższenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – poprzednia zmiana w tym zakresie, polegająca na podwyższeniu ww. kryterium do 800 zł na osobę w rodzinie została wprowadzona w 2018 r. i ma zastosowanie przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy który rozpoczął się 1 października 2019 r.

Ponadto proponuje się wprowadzenie stałego mechanizmu wzrostu kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w taki sposób, aby każdorazowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę nie powodował, że osoby

samotnie wychowujące jedno dziecko tracą prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kryterium dochodowe będzie wzrastało o wysokość o jaką podniesione zostało minimalne wynagrodzenie za pracę, począwszy od października 2021 r. (mając na uwadze, że wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę od 1 stycznia 2020 r. wzrosła do kwoty 2600 zł – wzrost o 15,6% – to kryterium dochodowe od 1 października 2021 r. wynosić będzie 1156 zł).

2. Rozszerzenie katalogu dochodów nieopodatkowanych, składających się na dochód rodziny uprawniający do świadczeń rodzinnych (określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego (określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670, z późn. zm.), o stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Zmiana ta ma na celu usunięcie nieuzasadnionej preferencji polegającej na niewliczaniu do dochodu rodziny stypendiów dla bezrobotnych finansowanych ze środków Funduszu Pracy w stosunku do stypendiów dla bezrobotnych finansowanych ze środków UE, które składają się na dochód rodziny.

Powyższa nieuzasadniona preferencja powstała w wyniku wejścia w życie w dniu 29 kwietnia 2017 r. rozporządzenia Ministra Finansów z 26 kwietnia 2017 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od stypendiów otrzymanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. poz. 864), na podstawie którego od stypendiów dla bezrobotnych z Funduszu Pracy wypłaconych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. zaniechano poboru podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Wprowadzenie regulacji, które jednoznacznie będą wskazywały, że nie usuwa się z Biur Informacji Gospodarczej informacji o długach dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, dopóki długi te nie zostaną na rzecz Skarbu Państwa spłacone.

Powyższe dotyczy długów z tytułu świadczeń wypłaconych z tzw. starego funduszu alimentacyjnego (funkcjonującego w ZUS do 30 kwietnia 2004 r.), długów z tytułu zaliczki

alimentacyjnej funkcjonującej do 30 września 2008 r. oraz długów z tytułu obecnego funduszu alimentacyjnego funkcjonującego od 1 października 2008 r.

Długi/zobowiązania dłużników wobec Skarbu Państwa (tylko z tytułu wypłacanych świadczeń z obecnie funkcjonującego funduszu alimentacyjnego długi te powiększają się corocznie o prawie 1,5 mld rocznie) nie przedawniają się – nie dotyczy ich żaden termin przedawnienia, gdyż są to zobowiązania administracyjnoprawne, a nie cywilnoprawne i żaden przepis prawa administracyjnego nie przewiduje ich przedawnienia, co oznacza, że są cały czas wymagalne.

W konsekwencji cały czas podlegają egzekucji i należy podejmować wszelkie działania w kierunku ich wyegzekwowania, dlatego cały czas powinny widnieć w rejestrach biur informacji gospodarczej aby wiedza o nich była powszechnie dostępna w obrocie rynkowym, jako sankcja wobec dłużników za brak spłaty tych należności. Zgłoszenia tych należności do biur informacji gospodarczych od 2010 r. dokonują ich wierzyciele, tj. instytucje które odpowiednie świadczenia wypłacały, tj. ZUS i gminy.

Tymczasem, w wyniku zmian z 2017 i 2018 r. w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 681, z późn. zm.) ww. należności, jeżeli są starsze niż 6 lat, nie podlegają zgłoszeniu do BIG, a zgłoszone podlegają wykreśleniu. Takie rozwiązanie jest niewskazane – trudno znaleźć jakiegokolwiek uzasadnienia dla rezygnacji z takiej sankcji wobec dłużników alimentacyjnych w świetle powszechnego i bezwzględnie nagannego zjawiska niealimentacji, w szczególności biorąc pod uwagę, że dotyczy to środków publicznych, z których zostały wypłacone ww. świadczenia, których dłużnicy nie zwracają.

4. Wprowadzenie doprecyzowania, że odpowiedzialność pracodawcy w przypadku bezumownego zatrudnienia dłużnika alimentacyjnego lub wypłacania mu wynagrodzenia „pod stołem”, skutkująca zwiększoną kwotą grzywny, ograniczona jest do przypadków pracowników ujawnionych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

5. Wprowadzenie regulacji stanowiącej, że Krajowym Rejestrze Zadłużonych ujawnieni będą dłużnicy, wobec których toczy się zarówno egzekucja świadczeń alimentacyjnych jak i dłużnicy wobec których toczy się egzekucja należności budżetu państwa.

W obecnym stanie prawnym w rejestrze ujawnione mogą być wyłącznie osoby, wobec których toczy się łącznie egzekucja należności budżetu państwa oraz egzekucja świadczeń alimentacyjnych.

Celowe jest aby w rejestrze ujawniane były osoby, które są zadłużone chociażby z jednego z tych tytułów, jeżeli wysokość tego zadłużenia jest przesłanką powodującą wpisanie dłużnika do Krajowego Rejestru Zadłużonych.

6. Wprowadzenie podstaw prawnych do uruchomienia nowej usługi samodzielnego pozyskiwania przez gminy danych podatkowych z Ministerstwa Finansów niezbędnych do ustalenia uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, karta podatkowa, ryczałt od przychodów osób duchownych) oraz informacji o przychodach zwolnionych od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.).

Powyższe zmiany są kolejnym etapem wprowadzania kultury oświadczeń i rezygnacją z zaświadczeń oraz uruchomieniem procedury uzyskiwania informacji przez urząd w drodze elektronicznej.

Obecnie, do ustalenia dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne wnioskodawca, nawet jeśli wniosek składa elektronicznie, musi uzyskać tradycyjną drogą i dołączyć do wniosku tradycyjne, papierowe zaświadczenie z urzędu skarbowego zawierające odpowiednio dane niezbędne do ustalenia dochodu z tego rodzaju działalności. Po wprowadzeniu odpowiednich zmian prawnych zostanie zbudowana we współpracy z Ministerstwem Finansów usługa pozyskiwania tych danych samodzielnie, drogą elektroniczną przez gminy, co wyeliminuje konieczność uzyskiwania przez obywateli papierowych zaświadczeń z urzędów skarbowych oraz odciąży prace urzędów skarbowych, które nie będą już musiały takich zaświadczeń wydawać indywidualnym osobom. Usługa będzie również obejmować pozyskiwanie danych o przychodach osiąganych przez osoby do ukończenia 26. roku życia, które zostały zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym

od osób fizycznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. poz. 1394).

7. Wprowadzenie podstawy prawnej do uruchomienia usługi elektronicznej weryfikacji czy dana osoba ubiegająca się lub otrzymująca zasiłek pielęgnacyjny pobiera dodatek pielęgnacyjny. Jest to rozwiązanie postulowane przez gminne organy właściwe realizujące ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i służy realizacji art. 16 ust. 6 tej ustawy, zgodnie z którym zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom uprawnionym do dodatku pielęgnacyjnego. Jednocześnie projekt określa, że termin uruchomienia ww. usługi zostanie ogłoszony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

8. W celu usprawnienia procedur przyznawania i realizacji świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, projekt zakłada także wprowadzenie szczególnej regulacji wskazującej tryb postępowania organów właściwych w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, która złożyła wniosek o przyznanie świadczeń rodzinnych lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz osoby, której zostały już przyznane i są wypłacane świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego lecz nie nastąpiła jego wypłata.

W przypadku gdy informacja o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostanie powzięta przez organ właściwy na etapie rozpatrywania wniosku o dane świadczenie, wniosek z dokumentami zostanie przekazany, zgodnie z właściwością, do organu właściwego dla nowego miejsca zamieszkania.

W przypadku zaś powzięcia, w trakcie trwania okresu zasiłkowego/świadczeniowego, informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano już świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które to świadczenia są na bieżąco wypłacane w kolejnych miesiącach danego okresu zasiłkowego/świadczeniowego, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylecia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych jeżeli odpowiednio uległa zmianie sytuacja

rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

Powyższe rozwiązania wyeliminują pojawiające się wątpliwości co do sposobu postępowania w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej ww. świadczenia, ujednoczą i uproszą sposób postępowania organów właściwych. W szczególności nie będzie potrzeby stosowania budzącej obecnie wątpliwości procedury uchylania decyzji przez dotychczasowy organ właściwy i przekazywania osobie ubiegającej się jej wniosku i dokumentów w celu ich ponownego złożenia już w nowym organie właściwym, co niejednokrotnie było kwestionowane przez organy odwoławcze i sądy administracyjne, a także mogło powodować przerwy w ciągłości prawa do świadczeń, które przysługiwały danej osobie lecz osoba mogła je utracić z powodu zbyt późnego złożenia wniosku w organie właściwym ze względu na nowe miejsce zamieszkania. Projektowane rozwiązania są także zgodne z orzecznictwem NSA (por. I OW 4/08 - Postanowienie NSA z 2008-05-06).

9. Wprowadzenie zmian precyzujących sposób wyłączenia tzw. trzynastej emerytury przyznanej w 2019 r. z dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Art. 8 pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 723) przewiduje, że kwoty jednorazowego świadczenia pieniężnego (tzw. trzynastej emerytury) nie wlicza się do dochodu, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych o świadczeniach rodzinnych, ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Wobec konstrukcji definicji dochodu zawartej w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, stosowanej także w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci nie należy brać pod uwagę, bowiem świadczenie wychowawcze nie jest już uzależnione od dochodu), konieczne jest, w odniesieniu do przysługujących na

postawie tych ustaw świadczeń, wprowadzenie regulacji wprost stanowiącej, że do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej temu członkowi rodziny kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego.

10. Wprowadzenie rozwiązań służących przyspieszeniu załatwiania przez wojewodów spraw o świadczenie wychowawcze i świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Celem zmian w art. 23a i art. 32 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 16 i art. 28 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest przyspieszenie załatwiania spraw przez wojewodów, co przyczyni się do likwidacji zaległości w załatwianiu wniosku o świadczenie wychowawcze i świadczenia rodzinne w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także sprawnego i jak najszybszego załatwiania nowych wniosków składanych przez obywateli. Cel ten jest realizowany poprzez uproszczenie procedury współpracy między gminnymi organami właściwymi a wojewodami przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego i świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także poprzez wyłączenie możliwości wniesienia w tych sprawach (realizowanych przez wojewodę) ponagień na podstawie art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.).

Szczegółowe zmiany w proponowanych przepisach przewidują uproszczenie i przyspieszenie postępowań prowadzonych przez wojewodów poprzez:

– wprowadzanie zasady jak najszybszego załatwiania spraw w których ustawodawstwo polskie ma zastosowanie na zasadzie pierwszeństwa, a tym samym do załatwienia sprawy nie jest konieczne kontaktowanie się/oczekiwanie na odpowiedź z instytucjami zagranicznymi zabezpieczenia społecznego (art. 23a ust. 6b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 7b ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci),

– zniesienie wymogu wcześniejszego uchylenia prawa do świadczenia przez organ właściwy, gdy wydarzenie powodujące zastosowanie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego miało miejsce w trakcie okresu zasiłkowego/okresu na który przyznano świadczenie (art. 23a ust. 5 i ust. 6a-6c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 6 i ust. 7a-7c ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci),

– doprecyzowanie, że rozstrzygnięcie wojewody dotyczy tylko okresu, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (art. 23a ust. 4, 4a i 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 5, 5a i 6 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci),

– wprowadzenie przepisu, który wprost będzie wskazywał, że w przypadku wniosków o świadczenia złożonych w postaci papierowej organ właściwy będzie przekazywał do wojewody jedynie elektroniczne odwzorowanie wniosku i dołączonej dokumentacji, które będą dla wojewodów podstawą do dalszego prowadzenia postępowania (art. 16 ust. 1a ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz art. 23a ust. 1a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych).

Proponowane zmiany art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci służą dostosowaniu ww. przepisów do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (orzeczenia w sprawach C-378/14 – Trapkowski, oraz C-363/08 – Slanina), a także wyjaśnieniu pojawiających się w tym zakresie wątpliwości w orzecznictwie sądów administracyjnych.

Projektowane zmiany przewidują także, że w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego nie będzie się stosować przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w zakresie ponagieł (art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego). Propozycja ta wpisuje w postulat dalszego uproszczenia i przyspieszenia prowadzenia postępowań administracyjnych przez wojewodów. Zgodnie z ust. 2 decyzji Nr F2 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie wymiany danych między instytucjami do celów przyznawania świadczeń rodzinnych (Dz. Urz. UE C 52 z 11.2.2016 r., str. 11) instytucje innego państwa mają trzy miesiące na odpowiedź na każde zapytanie urzędu wojewódzkiego w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Tymczasem obywatele wielokrotnie wnoszą ponaglenie już po miesiącu od złożenia wniosku o świadczenie wychowawcze. Urząd wojewódzki, który nie dostał informacji zwrotnej od instytucji innego państwa, nie ma możliwości rozpoznania wniosku o świadczenie wychowawcze, ale musi zajmować się rozpoznaniem ponaglenia, co de facto stanowi zbęłą biurokrację i nie wnosi żadnej wartości

dodanej dla obywatela. W efekcie pracownicy urzędów wojewódzkich zajmujący się sprawami o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego tracą na obsługę ponagleń część czasu, którą mogliby przeznaczyć na merytoryczne załatwianie spraw o świadczenie wychowawcze. Taka sytuacja prowadzi do dalszego wydłużenia, a nie przyspieszenia załatwiania spraw o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Ze względu na specyfikę postępowań prowadzonych przez wojewodów (tj. konieczność kontaktowania się instytucjami zagranicznymi oraz oczekiwaniem na ich stanowisko) często nie jest możliwe załatwianie tych postępowań w ustawowych terminach, a obsługa ponagleń stanowi dodatkowe obciążenie administracyjne dla pracowników urzędów wojewódzkich. Na uwagę zasługuje fakt, że niestosowanie w tego typu postępowaniach procedury ponaglenia nie wpłynie na ograniczenie praw obywateli, bowiem pozostanie im (przysługujące również obecnie) prawo do wniesienia skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenia postępowania do sądu administracyjnego stosownie do art. 3 § 2 pkt 8 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325). Jednocześnie proponuje się, że w przypadku ponagleń wniesionych do rozpatrzenia przed dniem wejścia w życie projektowanych rozwiązań, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

Ponadto projektowane przepisy obejmują również zmiany o charakterze redakcyjnym i doprecyzowującym (art. 23a ust. 2a i 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 3 i 9 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci).

11. Wprowadzenie rozwiązania wyłączającego stosowanie ponagleń, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w odniesieniu do spraw dotyczących świadczeń dla bezrobotnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także w sprawach dotyczących wydania zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową oraz wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń.

Propozycja ta wpisuje w postulat dalszego uproszczenia i przyspieszenia prowadzenia postępowań administracyjnych odpowiednio przez marszałków województw, wojewodów i starostów. Obecnie pracownicy urzędów wojewódzkich, a także wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, zajmujący się sprawami świadczeń dla bezrobotnych w ramach

koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, sprawami wydania zezwoleń na pracę oraz wpisu oświadczeń do ewidencji oświadczeń, tracą na obsługę ponagleń część czasu, którą mogliby przeznaczyć na merytoryczne załatwianie spraw. Dla przykładu warto wskazać, że w 2019 r. do Wojewody Mazowieckiego wpłynęło ok. 100 tys. wniosków o wydanie zezwolenia na pracę i ok. 9 tys. ponagleń w tych sprawach. Ze względu na potrzebę wykonania szeregu czynności związanych z przekazaniem każdego ponaglenia organowi wyższego stopnia stanowiły one dodatkowe obciążenie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, przyczyniając się do pogłębiania opóźnień w rozstrzyganiu spraw dotyczących zezwoleń na pracę cudzoziemców. Taka sytuacja prowadzi do dalszego wydłużenia, a nie przyspieszenia załatwiania spraw. Zasoby przeznaczane obecnie na przekazywanie ponagleń powinny być bardziej efektywnie wykorzystane na rozpatrywanie wniosków.

O braku skuteczności instytucji ponaglenia w sprawach dotyczących dopuszczenia do rynku pracy cudzoziemców świadczy m.in. praktyka wielokrotnego składania ponagleń w tej samej sprawie oraz składanie ponagleń w sprawach już zakończonych decyzją organu. Dotyczy to ok. 25% składanych ponagleń. W tych sprawach częste są także przypadki składania ponagleń bezpośrednio po złożeniu wniosku, gdy termin na rozpatrzenie sprawy jeszcze nie upłynął. Jednocześnie należy zaznaczyć, że coraz częściej organy I instancji występują do organu wyższego stopnia o wyznaczenie dłuższego terminu załatwienia sprawy w trybie art. 37 § 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, co oznacza obciążenie urzędów w stopniu uniemożliwiającym terminowe rozpatrzenie spraw będących przedmiotem ponaglenia.

Ze względu na specyfikę postępowań prowadzonych przez marszałków województw w sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (tj. konieczność kontaktowania się instytucjami zagranicznymi oraz oczekiwaniem na ich stanowisko) często nie jest możliwe załatwianie tych postępowań w ustawowych terminach, a obsługa ponagleń stanowi dodatkowe obciążenie administracyjne dla pracowników wojewódzkich urzędów pracy.

Na uwagę zasługuje fakt, że niestosowanie w tego typu postępowaniach procedury ponaglenia nie wpłynie na ograniczenie praw obywateli, bowiem pozostanie im (przysługujące również obecnie) prawo do wniesienia skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenia postępowania do sądu administracyjnego stosownie do art. 3 § 2 pkt 8 ustawy z

dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Co więcej, w świetle przepisu art. 52 § 1 i 2 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, obywatele nie będą już zobowiązani do złożenia ponaglenia przed wniesieniem skargi do sądu administracyjnego.

Jednocześnie proponuje się, że w przypadku ponagleń wniesionych do rozpatrzenia przed dniem wejścia w życie projektowanych rozwiązań, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

12. Wprowadzenie poprawek redakcyjnych i legislacyjnych w ustawie z dnia 15 marca 2019 r. o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz rozszerzenie wynikającej z tej ustawy podstawy prawnej do wymiany danych osobowych z instytucjami Zjednoczonego Królestwa w celu ustalenia praw i obowiązków zainteresowanych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.

W art. 22, art. 23 i art. 27 ust. 2 zmienianej ustawy znalazły się nieprawidłowe odwołania do zakresu podmiotowego tej ustawy.

Art. 27 ust. 1 zmienianej ustawy w obecnym brzmieniu stanowi m.in., że przepis ten stosuje się do świadczeń, „które w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie ustawy są objęte przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”. Na uwagę jednak zasługuje fakt, że zmieniany przepis odwołuje się do świadczeń wymienionych w art. 24 tej samej ustawy, który z kolei stanowi, że przepisy art. 25–32 tej ustawy dotyczą określonych kategorii świadczeń w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Jest zatem oczywiste, że m.in. art. 27 zmienianej ustawy stosuje się do wszystkich świadczeń objętych przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a tym samym zawarcie w art. 27 tej ustawy skreślanego wyrażenia jest zbędne.

Proponowana zmiana w art. 29 ust. 1 pkt 2 zmienianej ustawy ma charakter doprecyzowujący, a jej celem jest wyraźnie wskazanie, że przy ustalaniu wysokości świadczenia proporcjonalnego należy uwzględnić stosunek okresów ubezpieczenia i zamieszkania przebytych w Rzeczypospolitej Polskiej do sumy wszystkich okresów ubezpieczenia i zamieszkania przebytych przez świadczeniobiorcę we wszystkich państwach

członkowskich Unii Europejskiej lub EFTA, w tym w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz w Zjednoczonym Królestwie.

W obecnie obowiązującym brzmieniu zmienianej ustawy umieszczono podstawę prawną dla wymiany danych osobowych przez polskie organy rentowe dla celów realizacji tej ustawy w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych (art. 32 ust. 2). W pozostałych sektorach zabezpieczenia społecznego uregulowanych w ustawie przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym to na osobie ubiegającej się o świadczenie spoczywa obowiązek udokumentowania swojego uprawnienia. Ustawa nie daje jednak podstaw do przekazania brytyjskim instytucjom jakichkolwiek danych osobowych w celu korzystania przez obywateli ze świadczeń z zabezpieczenia społecznego w Zjednoczonym Królestwie. Po uchwaleniu zmienianej ustawy ustawodawca w Zjednoczonym Królestwie przyjął jednak środki prawne przewidujące jednostronne zachowanie na terytorium tego państwa wszystkich przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Oznacza to, że instytucje brytyjskie będą mogły uwzględniać okresy pracy spełnione przez zainteresowanych m.in. w Rzeczypospolitej Polskiej do celów nabycia świadczeń z zabezpieczenia społecznego w Zjednoczonym Królestwie. Ponadto prawo brytyjskie przewiduje również zachowanie przez zainteresowanych praw do świadczeń rodzinnych, a także eksportu świadczeń dla bezrobotnych na zasadach takich samych jak w przypadku przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że dla realizacji tych praw konieczne będzie potwierdzenie określonych faktów i zdarzeń, które miały miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (np. okresów pracy, wysokości uzyskiwanych świadczeń rodzinnych, faktu zamieszkania lub rejestracji w powiatowym urzędzie pracy). Niewątpliwie uzyskanie tych danych przez instytucje brytyjskie bezpośrednio od polskich instytucji przyczyni się do ułatwienia obywatelom dostępu łatwiejszego dostępu do świadczeń oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla obywateli. W tym celu proponuje się rozszerzenie się uprawnień do przekazywania danych osobowych brytyjskim instytucjom właściwym nie tylko przez polskie organy rentowe w rozumieniu zmienianej ustawy (ZUS, KRUS i organy służb mundurowych), lecz także organy i urzędy właściwe w sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń dla bezrobotnych (tj. wojewodów i urzędy wojewódzkie, a także marszałków województw, starostów oraz powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy). Uchylenie przepisów ust. 2, 4 i 5 w art. 32 jest konsekwencją dodania przepisu art. 36a, który w pełni obejmuje swoim zakresem uchylane przepisy.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem zmian:

1) wysokości kryterium dochodowego uprawniających do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2020 r.;

2) dotyczących wprowadzenia możliwości samodzielnego pozyskiwania przez gminy danych podatkowych z Ministerstwa Finansów niezbędnych do ustalenia uprawniającego do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego dochodu z tytułu działalności opodatkowanej na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne – które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2020 r.;

3) związanych z ujawnieniem dłużnika w Krajowym Rejestrze Zadłużonych – które mają wejść w życie z dniem 1 grudnia 2020 r. (tj. z dniem, w którym wchodzi w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych – Dz. U. z 2019 r. poz. 55);

4) regulacji nakładających na wojewodów obowiązek przekazywania ministrowi właściwemu do spraw rodziny informacji o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego, prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz. 1092, z późn. zm.), wraz z ich wynikami i oceną – które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;

5) w ustawie z dnia 15 marca 2019 r. o uregulowaniu niektórych spraw w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej – które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej. Z uwagi na fakt, że celem świadczenia dobry start jest wyrównywanie szans edukacyjnych wśród uczniów i pomoc dla osób uczących się, jednocześnie objęte nim zostaną jedynie rodziny posiadające na utrzymaniu dzieci w wieku szkolnym, czyli nie jest to świadczenie powszechne – ma ono charakter świadczenia socjalnego, a nie świadczenia

rodzinnego – zastosowanie znajdzie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii (Dz. Urz. UE L 141 z 27.05.2011, str. 1), podobnie jak w przypadku programu bezpłatnych podręczników dla uczniów. Świadczenia socjalne nie są objęte zakresem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, tym samym świadczenie dobry start nie powinno być objęte zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 72, z późn. zm.) – biorąc pod uwagę zmieniony charakter świadczenia.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.